
Woord vooraf

JOOST BUYSSCHAERT

De masterproefschriften van de opleiding Taal- en Letterkunde, en nu ook de Educatieve Master, aan de Gentse universiteit blijven pareltjes opleveren en het is de expliciete bedoeling van de BGG-Jaarboeken om de auteurs van in het oog springende, meer dan verdienstelijke scripties een forum te bieden om hun ideeën ruimer te verspreiden. Het is voor hen tevens de kans om een eerste peer-reviewed publicatie op hun naam te kunnen schrijven.

In deze editie komen drie heel verschillende thema's aan bod: het principe van linguistic relativity; emoties bij het leren van een vreemde taal; en gebarentaal.

Saartje Ghillebaert laat zich inspireren door de 'thinking for speaking'-theorie van Dan Slobin. Volgens Slobin beïnvloeden de 'encoded' grammaticale categorieën van een taal ook de ervaring van de werkelijkheid. Ghillebaert vraagt zich echter af of dit ook geldt voor optionele grammaticale categorieën. Als een spreker van het Engels een situatie beschrijft die 'progressief' is, zal hij/zij spontaan de daarvoor geijkte tijd gebruiken, zoals in *She is playing the piano*, want *She plays the piano* roept een andere betekenis op. De spreker van het Nederlands zal naar verwachting niet noodzakelijk spontaan een constructie als *Zij is piano aan het spelen* gebruiken, want die is optioneel: ook *Zij speelt piano* kan immers worden gebruikt om de progressieve situatie te beschrijven. Ghillebaert test dit bij 60 volwassen participanten, maar daaruit blijkt dat een constructie als 'aan het...' (of alternatief) wél meestal spontaan wordt gebruikt. Ook optionele grammaticale categorieën beïnvloeden dus het 'thinking for speaking'-proces.

Tom Van Mossevelde trok naar een middelbare school, om bij zestien- tot achttienjarigen na te gaan hoe sterk hun positieve en negatieve emoties zijn bij het leren van Engels en in hoeverre hun attitude tegenover het Engels daarbij een rol speelt. Uit het onderzoek blijkt dat de positieve ervaring (*foreign language enjoyment*) gemiddeld groter is bij jongens dan bij meisjes en dat de meisjes gemiddeld meer last hebben van negatieve emoties (*foreign lan-*

guage classroom anxiety). Een positieve taalattitude tegenover het Engels correleert met een laag niveau van taalangst en een hoog niveau van taalplezier tijdens het taalonderwijs (en omgekeerd). De rol van de leraar is daarbij niet zonder belang: zijn/haar attitude beïnvloedt mee de attitude van de leerlingen tegenover de vreemde taal. Positieve emoties worden het vaakst gestimuleerd door creatieve (groeps)opdrachten en ook door kennismaking met de literatuur, cultuur en geschiedenis van het Engels.

Annelot Van Damme, ten slotte, ging via interviews na hoe dove en slechthorende gebarentaligen de toegankelijkheid van het Gents Universiteitsmuseum (GUM) ervaren en welke suggesties ze kunnen geven om onder meer de talige en communicatieve toegankelijkheid te verbeteren. De visuele ervaring en aanwezigheid van ondertitels werden door de proefpersonen als pluspunten aangehaald, maar ze ervoeren allen de informatie geregeld als erg moeilijk. Alle Nederlandstalige tekstuele informatie begrijpen vereist een bepaald niveau van het (geschreven) Nederlands, wat zeker niet voor alle doven en slechthorenden vanzelfsprekend is. Wat vooral gemist werd, was een aanbod in Vlaamse Gebarentaal (VGT). Dit zou kunnen via rondleidingen met een dove, gebarentalige gids; rondleidingen met een horende gids vergezeld van een tolk VGT – Nederlands; vaste schermen in het museum; en een videogids. Elk van die opties heeft echter zowel voor- als nadelen.

De drie bijdragen in deze bundel blinken uit door hun stevige verankering in bestaande literatuur en de strikt gehanteerde wetenschappelijke methodes. Het zijn stuk voor stuk artikelen die een breder wetenschappelijk lezerspubliek zullen bekoren.